

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ «Любешівський технічний фаховий коледж Луцького
національного технічного університету»

КОЛЬОРОВЕДЕННЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

для здобувачів освітньо-професійного ступеня **фаховий молодший бакалавр**
освітньо-професійної програми «**Опорядження будівель і споруд та будівельний
дизайн**»

галузі знань **19 Архітектура та будівництво**
спеціальності **192 Будівництво та цивільна інженерія**
денної форми навчання

УДК

Д

До друку

Голова методичної ради ВСП «Любешівський ТФК Луцького НТУ»
_____ Герасимик-Чернова Т.П.

Електронна копія друкованого видання передана для внесення в репозитарій коледжу
Бібліотекар _____ Н.М.Корець

Затверджено методичною радою ВСП «Любешівський ТФК Луцького НТУ»,
протокол № _____ від « ____ » _____ 2024 р.

Рекомендовано до видання на засіданні випускної циклової (методичної) комісії педпрацівників
будівельного профілю, будівництва та цивільної інженерії ВСП «Любешівський ТФК Луцького
НТУ»,

протокол № _____ від « ____ » _____ 2024 р.

Голова випускної циклової (методичної) комісії _____ Данилік С.М

Укладач: _____ Савчук С.М., викладач

Рецензент: _____

Відповідальний за випуск: _____ Т. П. Кузьмич, методист коледжу

Кольороведення [Текст]: методичні вказівки до виконання самостійних робіт для здобувачів
освіти освітньо-професійного ступеня: фаховий молодший бакалавр, галузь знань 19
Архітектура та будівництво, спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія за освітньо-
професійною програмою «Опорядження будівель і споруд та будівельний дизайн» денної форми
навчання/ уклад. С.М.Савчук – Любешів: ВСП «Любешівський ТФК Луцького НТУ», 2024. –
13с.

Видання містить тематичне планування самостійної роботи, перелік рекомендованої
літератури, запитання для самоконтролю.

Призначене для студентів напряму підготовки «Будівництво» денної форми навчання.

С. М. Савчук, 2024

Вступ

У підготовці спеціалістів опорядження будівель і споруд та будівельний дизайн курс «Кольороведення» досить важливий, бо не знаючи властивостей та класифікації кольорів, не можна правильно та естетично вірно спроектувати та гармонійно поєднати кольори у сфері будівництва та дизайну.

Кольороведення – вчення, яке представляє собою сукупність даних різних наук, що відносяться до проблеми кольору.

Мета вивчення "Кольороведення" закласти основи професійної підготовки студента-дизайнера, сформувані у нього первинні навички вирішення складного комплексу просторових завдань, що характеризують процес дизайн-проектування.

Ціль практичної частини курсу – шляхом творчої практичної роботи набути навички і специфічні знання, необхідні для тонкого і делікатного розуміння впливу форми, пластики, світла, кольору, текстури і фактури матеріалу. Навчитися в дійсності створювати життєве середовище у конкретному приміщенні і оволодіти прийомами кольороведення навколишніх поверхонь.

Студент повинен навчитися проектувати в єдності із загальною образною цілеспрямованістю рішення – системи освітлення, системи меблювання, системи візуальної інформації і її елементів, застосувати на практиці теоретичні основи архітектурної поліхромії в інтер'єрах, навчитися давати рекомендації для застосування кольору в архітектурі інтер'єру.

У даному курсі у стислій і доступній формі викладено основні розділи "Кольороведення": робота з фарбами; тональне, світлотіньове і поліхромне креслення; колірна відмивка.

Викладені питання відповідають діючій навчальній програмі з кольороведення для вищих технічних навчальних закладів I і II рівнів акредитації.

Видання рекомендовано студентам денної та дистанційної форм навчання для самостійного вивчення курсу кольороведення.

Дизайнерська діяльність пов'язана з дослідженням і розробкою інтер'єрів, предметів промислового виробництва, що проектуються відповідно до вимог людини, і що враховує сукупність чинників системи «людина – предмет – середовище». При зображенні об'єктів у процесі рисування, людина керується зоровим сприйняттям зовнішнього предметно-просторового середовища. Зрозуміло, що чим вища майстерність дизайнера, тим більш переконливо він може зобразити те, що виникло в його уявленні.

Колір відіграє важливу роль у нашому житті та діяльності. У природі немає нічого безколірного. Людина живе у різноманітному кольоровому світі. Одні кольори дуже яскраві й чисті, інші бліді й настільки невизначені, що деколи важко підібрати їм назву. Поняття кольору та його сприйняття дуже складні. Кольороведення охоплює питання, пов'язані з фізикою, психологією, світлотехнікою, медициною, технікою, мистецтвом. Колір – властивість тіл викликати визначені зорові відчуття у відношенні із спеціальним спектральним

складом та інтенсивністю відображеного або випроміненого видимого випромінювання.

Метою викладання дисципліни «Кольороведення» є формування систематизованого знання про основи кольорознавства і колористики, отримання відомостей про принципи і закономірності гармонійного поєднання кольорів, а також колористичних композицій, заснованих на психологічному впливі кольорів і асоціаціях, що викликаються ними; надбання навиків фундаментального професійного спрямування в процесі формування кваліфікаційного рівня умінь студента, які застосовуються при зображенні архітектурного об'єкту та інтер'єру, по якому буде здійснюватися будівництво.

Головним завданням дисципліни є становлення індивідуального підходу у виборі графічного зображення архітектурного об'єкта та оточуючого середовища із застосуванням діючих методів і нормативів моделювання в архітектурі та містобудуванні.

Після вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- основні категорії і проблеми кольорознавства;
- принципи побудови ахроматичної шкали;
- систематику і класифікацію кольорів, їхню ієрархію — головні й другорядні кольори;
- принципи побудови колірної гармонії і вираження колірних переваг;
- принципи організації кольору на площині та у колірному просторі композиції.

Вміти:

- змішувати кольору різними способами;
  - створювати колірний ряд для створення будь-якого зображення;
  - створювати дванадцятикольоровий хроматичний ряд (спектр);
  - створювати типи кольорової організації композиції картини: ізохромія, хомеохромія, мірохромія, пойкилохромія;
  - використовувати закони оптичного змішування кольору в живописі;
  - використовувати співвідношення простих і складних кольорів (визначених та невизначених) колористичному рішенні картини;
- технічно грамотно вирішувати практичні завдання, з дотриманням нормативних та естетичних вимог, творчим підходом;
- володіти прийомами і засобами зображення в різних матеріалах та техніках;
  - застосовувати навички з кольороведення у процесі різних видів проектування.

Тематичне планування самостійної роботи

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва тем курсу	Кількість годин
1	Вступ	
2	Робота з фарбами	20
3	Тональне, світлотіньове і поліхромне креслення	18
4	Колірна відмивка	16
Всього		54

Тема 1. Вступ

Під час опрацювання цієї теми студент повинен вивчити такі питання, використавши літературні джерела [1], с. 3.

Загальна характеристика дисципліни, мета і завдання вивчення. Роль дисципліни у підготовці техніка-дизайнера.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ:

1. В чому полягає завдання кольорознавства?
2. Мета і завдання кольорознавства?
3. Роль кольорознавства в житті людини?

Тема 2. Робота з фарбами

Під час опрацювання цієї теми студент повинен вивчити такі питання, використавши літературні джерела [1], с. 4 – 58.

Поняття про колір. Історія розвитку кольорознавства. Основні категорії та проблеми вчення про колір. Коротке повідомлення про матеріали для роботи. Інструменти, їх збереження та догляд за ними. Властивості кольорів. Основні характеристики кольорів.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ:

1. Поняття про колір?
2. Коли і де виникло поняття «кольорознавство»?
3. Які проблеми вчення про колір?
4. Які матеріали можуть використовуватись?
5. Які інструменти потрібні на кольорознавства?
6. Властивості кольорів?
7. Які основні характеристики кольорів?

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ:

Завдання 1: Графічна робота на змішування трьох основних кольорів (формат А4, гуаш).

Завдання 2: Намалювати кольоровий спектр (формат А4, гуаш).

Завдання 3: Графічна робота на визначення теплих та холодних кольорів (формат А4, гуаш).

Завдання 4: Графічна робота на визначення близьких та контрастних кольорів (формат А4, гуаш).

Завдання 5: Графічна робота на визначення хроматичних, та ахроматичних кольорів (формат А4, гуаш).

Тема 3. Тональне, світлотіньове та поліхромне креслення.

Під час опрацювання цієї теми студент повинен вивчити такі питання, використавши літературні джерела [1], с. 58 – 92.

Тон, тональні і колірні співвідношення. Графічні прийоми лінійної, тональної та кольорової графіки. Світлотінь як засіб моделювання форми і простору. Засоби графічного зображення. Кольорова графіка та прийоми її зображення. Техніка художнього проектування. Поліхромне креслення. Просторові властивості кольору.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ:

1. Поняття тон?
2. Що таке тональні і колірні співвідношення?
3. Які графічні прийоми використовуються у тональній графіці?
4. Поняття кольорова графіка?
5. Що таке поліхромне креслення?
6. Властивості кольорів?

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ:

Завдання 1: Виконати конструктивне креслення кулі, куба, піраміди, циліндра, та тоном передати об'єм предметів (формат А3, графітний олівець).

Завдання 2: Виконати декоративну композицію на лінію, крапку, пляму (формат 30*30, гуаш, акварель).

Завдання 3: Виконати декоративну композицію на лінію-крапку, лінію-пляму (формат 30*30, гуаш, акварель).

Завдання 4: Графічна робота стилізована тварина або рослина (формат А3, гуаш, акварель, кольорові олівці).

Завдання 5: Графічна робота ритм у фризі (формат А3, гуаш, акварель).

Тема 4. Колірна відмивка.

При опрацюванні цієї теми студент повинен вивчити такі питання, використавши літературні джерела [1], с. 92-104.

Види та методи відмивки. Технологічний процес відмивки. Відмивка фасаду. Роль колірної гами під час роботи технікою відмивка. Тонування відмивкою. Відмивка в інтер'єрі. Візуальне збільшення об'єкта за допомогою відмивки.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ:

1. Які є види та методи відмивки?
2. Дати визначення що таке відмивка?
3. Яка роль колірної гами?
4. Що означає тонування відмивкою?
5. Що представляє собою візуальне збільшення об'єкта?

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ:

Завдання 1: Графічна робота на змішування кольорів при відмивці (формат А4, акварель).

Завдання 2: Виконати відмивку фасаду будинку (формат А3, акварель).

Завдання 3: Виконати відмивку дизайну ландшафту (формат А3, акварель).

Підготовка реферату

Підготовка реферату здійснюється за однією з тем на вибір студента:

1. Основи теорії кольору: колірне коло та моделі змішування кольорів (RGB, RYB, CMYK)
2. Психологія кольору: вплив кольорів на емоційний стан людини
3. Теплі та холодні кольори: особливості сприйняття та використання в дизайні
4. Колір і культура: як різні країни інтерпретують кольори
5. Символіка кольору: значення кольорів у релігії та мистецтві
6. Теорія контрастів Йоганнеса Іттена і її вплив на сучасний дизайн
7. Закони гармонії кольорів та принципи їх поєднання
8. Колір і світло: як освітлення впливає на сприйняття кольору
9. Колір у природі: натхнення з навколишнього середовища
10. Колір як інструмент візуального маркетингу та реклами
11. Монохромні колірні схеми: особливості застосування в мистецтві та дизайні
12. Фізіологія кольорового зору: як людське око сприймає кольори
13. Неон, пастель і металік: різновиди кольорів і їхній вплив на глядача
14. Ілюзії кольору: як оточення змінює сприйняття відтінків
15. Вплив кольору на просторове сприйняття в інтер'єрі
16. Колір у архітектурі: психологічний і культурний вплив
17. Оптичне змішування кольорів: теорія та практика
18. Вплив природного середовища на кольорові уподобання людини
19. Ахроматичні кольори: використання білого, сірого та чорного
20. Колір у логотипах та брендингу: як підібрати правильні відтінки
21. Пуантилізм та неоімпресіонізм: роль кольору в створенні образів
22. Роль кольору в освітньому просторі: як кольори впливають на навчання
23. Кольорова типографія: як колір змінює читабельність тексту
24. Ефект кольору на фізіологічні процеси: кольоротерапія та зцілення
25. Пастельні кольори: застосування в мистецтві та сучасному дизайні
26. Складні кольори: відтінки, які неможливо отримати на палітрі
27. Кольорові тренди 21 століття та їх соціокультурні передумови
28. Аналіз основних колірних схем: аналогова, комплементарна, тріадична та тетрадична
29. Проблеми кольорової сліпоти: адаптація дизайну для всіх
30. Ілюзії кольору: як оточення змінює сприйняття відтінків

Перелік питань, які включено до екзаменаційних білетів

1. Поняття – кольороведення.
2. Пояснити, що таке колір.
3. Теплі і холодні кольори.
4. Кольори спектра.
5. Змішування кольорів при відмивці.
6. Який колір в кольоровому колі найсвітліший, а який найтемніший?
7. Характеристики кольору.
8. Поняття – тон.
9. Світлотінь в архітектурному кресленні.
10. Насиченість кольору.
11. Назвіть основні джерела світла.
12. Утворення спектрального кола.
13. Методи змішування кольорів.
14. Закон колірних гармоній.
15. Які кольори відносяться до ахроматичних, а які до хроматичних.
16. Тон, колір, форма, її величина.
17. Класифікація колірних гармоній.
18. Кольорова графіка та прийоми її зображення.
19. Тональна графіка та прийоми її зображення.
20. Види та методи відмивки.
21. Вплив барв на людину.
22. Монохромні гармонійні сполучення.
23. Засоби графічного зображення.
24. Які кольори називають основними?
25. Лінійна графіка та прийоми її зображення.
26. Сумою яких двох основних кольорів є зелений колір?
27. Основні види контрастів.
28. Зображальні засоби передачі повітря та матеріальності.
29. Основні технологічні прийоми роботи м'якими матеріалами.
30. Поєднання кольорів в інтер'єрі.
31. Поняття кольорів акцент та нюанс.
32. Фізичні основи кольору.
33. Гармонійні сполучення кольорів.
34. Графіка на різних етапах проектування.
35. Світлотінь як засіб моделювання форми та простору.
36. Розкрийте значення терміну «гармонія».
37. Техніка “гуаші та темпері” в архітектурній графіці.

Література:

Основна:

1. Мієєва Т. Л. Конспект лекцій для здобувачів освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр галузь знань – Любешів: ВСП «Любешівський ТФК Луцького НТУ, 2021. – 106 с.

Додаткова:

1. Браэм Г. Психологія кольору: збірник/ Браэм Г.; під ред. С. Л. Удовик.– М. РЕФЛбук. К.: Ваклер, 2009. –349 с. : іл.
2. Кандинский В. В. О духовном в мистецтві / Кандинский В. В. – К.: “Ваклер” 1996, с. 181-220.
3. Серов Н.В. Світлокольорова терапія. Сенс и значення кольору: інформація – колір – інтелект/ Серов Н.В.— СПб.: Речь, 2001.– 256 с.
4. Прищенко С.В. Кольорознавство: навч. посібн. / С.В. Прищенко; за наук. ред. Є.А.Антоновича. -2-е вид., виправл. і доп.. -К.: Альтерпрес, 2016. -452 с.: іл.
5. Візер В. В. Система кольору в живописі: навч. посіб. / Візер В.В.– Рига: ЗАО Видавницький дім Пітер, 2004.–192 с.
6. Малюнок і живопис. Конспект лекцій / Т. Л. Мієєва. – Любешів : ВСП «Любешівський ТФК ЛНТУ, 2022. – 22 с.
7. Федорук О. Синкретизм генеалогії кольору // Образотворче мистецтво. – 2002. – № 4.
Артушевська І. Конспект лекцій для студентів спеціальності «Дизайн» денної та заочної форми навчання – Луцьк: ЛДТУ, 2004

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Тематичне планування дисципліни.....	5
Тема 1. Вступ.....	6
Тема 2. Робота з фарбами.....	6
Тема 3. Тональне, світлотіньове та поліхромне креслення.....	7
Тема 4. Колірна відмивка... ..	7
Підготовка реферату.....	9
Перелік питань, які включено до екзаменаційних білетів.....	10
Література... ..	11

Кольороведення [Текст]: методичні вказівки до виконання самостійних робіт для здобувачів освіти освітньо-професійного ступеня: фаховий молодший бакалавр, галузь знань 19 Архітектура та будівництво, спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія за освітньо-професійною програмою «Опорядження будівель і споруд та будівельний дизайн» денної форми навчання/ уклад. С.М.Савчук – Любешів: ВСП «Любешівський ТФК Луцького НТУ», 2024. – 13с.

Комп'ютерний набір і верстка :
Редактор:

С. М. Савчук
С. М. Савчук

Підп. до друку _____ 2024 р. Формат А4.
Папір офіс. Гарн.Таймс. Умов.друк.арк. 1,25
Обл.вид.арк. 1,1. Тираж 15 прим. Зам. 7